

2023-04-13

Länsstyrelsen Uppsala län
[uppsala@lansstyrelsen.se](mailto: uppsala@lansstyrelsen.se)

Remissvar över betänkande ” Remiss Färdplan för ett hållbart län - åtgärdsprogram för miljömässigt hållbar samhällsutveckling”

Mottagarens referens: Dnr 501-1797-22

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) har anmodats inkomma med synpunkter på ovan rubricerade remiss och önskar framföra att SVA ser Länsstyrelsens arbete med färdplanen för ett hållbart län som mycket positivt.

Sammanfattningsvis vill SVA framföra synpunkter avseende att smittrisker beaktas, se under åtgärd 1, i samband med att det på flera ställen nämns om integrering av gröna och blå miljöer i urbana miljöer. Likaså behöver smittrisker beaktas när betesmark och grönområden används som buffertområden vid översvämning, se åtgärd 2. Under åtgärd 8 anser SVA att svinnet i primärproduktionen av djur kan minskas samt understryker vikten av vetenskaplig grund vid kostrekommendationer för miljösmart ätande. I inledningen nämns beredskapsfrågor. Där anser SVA att lokala och regionala myndigheter vid utbredd foderbrist bör överväga att stötta djurhållningen genom att tillfälligt upplåta vissa arealer för bete eller vallskörd.

Specifika synpunkter. Avseende beredskapsfrågor som nämns på sid 8-9. Vid brist på bete/foder vid olika typer av kriser kan det vara till stor hjälp för djurhållare om lokala och regionala myndigheter kan tillhandahålla ”offentlig” areal i någon omfattning för foderproduktion/bete. Vid planering av exempelvis grönområden, i anslutning till vägar och för annan möjlig mark så kan det vara värdefullt att denna tanke finns med.

Åtgärd 1 – Fysisk planerings om minskar miljö- och hälsopåverkan. Målet med åtgärden anges bland annat vara att öka närheten till grönområden och skyddad natur. Samtidigt som detta givetvis är mycket positivt för människors hälsa och välbefinnande medför det även en ökad smittrisk, främst via insektsvektorer som mygg och även via fästingar. Vattenytor, högt gräs, buskar m.m. kan utgöra attraktiva livsmiljöer för insektsvektorer. Rådjur, smågnagare m.fl. kan fungera som födodjur och/eller reservoardjur för vektorburna smittor. Ekosystemen påverkas av ett klimat i förändring och av annan antropogen miljöpåverkan, vilket även påverkar förekomst och utbredning av smittämnen. Detta är väsentligt att beakta vid planering av naturområden för att kunna begränsa smittspridningen. t.ex. så att dammar kan tillfälligt tömmas, gräsytor slås eller betas, buskvegetation röjas, eller på annat vis minska risken.

Åtgärd 2 – Exploatering med hänsyn till miljö och hälsa. Målet är att öka miljö och hälsokraven vid exploatering.

Avseende 2.2 parker och grönområden se synpunkter under Åtgärd 1.

För 2.4 om minskad påverkan från översvämningar kan nämnas följande. När betesmark, parkområden, med mera används som buffertområde vid höga flöden, stora nederbörds mängder och annat så bör beaktas att oönskade ämnen inklusive smittämnen kan tillföras marken med förorenat vatten. Via foder och bete kan det sedan introduceras i livsmedelskedjan. Människor kan även påverkas/smittas direkt vid vistelse på sådan mark. För att reducera sådan risk kan det vara lämpligt att marken inte betas/nyttjas en tid efter översvämningen. En smittrisk till vattnet finns också vid översvämning/kraftig avrinning om gödsel från betesmark och foderodling hamnar i vattendrag och sjöar.

Åtgärd 8 – Hållbar livsmedelskonsumtion och produktion. Målet med åtgärden anges bland annat till att minska matsvinnet i alla led. En generell åtgärd kan vara att beakta transport- och energiberoendet i hela kedjan. Störningar såsom försening under transport, förlängd lagringstid och temperaturfluktuation under kylförvaring i transportleden kan ge ökat svinn. Animalieproduktionen är starkt beroende av transporter för både in- och utleveranser.

Avseende 8.1 och minskat svinn under produktion så vill SVA understryka vikten av god djurhälsa för att minska svinnet i form av sänkt produktion av mjölk, kött, ägg, m.m. och av fler döda djur. Svinn sker också genom att tuppkycklingar vid äggproduktion och bockkillingar vid mjölkproduktion vanligen avlivas samt att möjligheten att slakta vissa skadade djur och hästar i stor utsträckning saknas och djuren då i stället för att bli livsmedel måste destrueras. Underkapacitet hos slakten och långa slaktköer, såsom vid stor foderbrist vid torkan 2018, kan också göra att djur destrueras i stället för slaktas.

8.5 SVA välkomnar ansatsen att i större utsträckning välja svenskt kött. Sverige är idag i en global jämförelse i framkant vad det gäller förebyggande djurhälsoarbete och låg antibiotikaanvändning, två områden som har stor betydelse för långsiktigt hållbar livsmedelsproduktion. SVA föreslår att i färdplanen lyfta fram den positiva hållbarhetsaspekten av lokalproducerade animalieprodukter, vilket också är i synergi med den regionala livsmedelsstrategin.

8.6 Angående informationsinsatser om miljösmart och hälsosam mat, med barn och unga som en viktig målgrupp. Det kan vara svårt att enkelt informera, baserat på vetenskaplig grund om t.ex. olika djurarters miljöpåverkan och nyttan av kött för en fullvärdig kost. SVA anser det som väsentligt att sådan information görs objektiv och inte låter sig påverkas av olika intresseorganisationer eller på annat sätt.